No. 140. ZATURDAG 21 NOVEMBER. 1857.

VIER EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30 buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels *f* 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

21 Nov.

Op den laatsten dag der vorige week werd het lijk der hertogin van Nemours bijgezet in den grafkelder te Wegbridge in Engeland, waar ook het stoffelijk overschot rust van haren schoonvader *Lodewijk Philips* van Frankrijk.

Zij stierf zeer onverwacht.

Hare laatste levensdagen verrieden nu en dan het stil verdriet, dat aan haar hart knaagde — een verdriet dat dagteekende van de vlugt harer familie uit Parijs. Zij kon niet vergeten, hoe schandelijk Frankrijk haren vader had behandeld en dat roofde haar veel levensgenot. Over 't algemeen echter klaagde zij nooit luide over den rouw, waarin haar hart steeds verkeerde, en hare vastheid van karakter droeg er angstvallige zorg voor, dat geen harer gesprekken of handelingen den stempel droegen van gekrenkt gevoel, terwijl zij het geheim lijden het meest verborg voor hare dierbaarste betrekkingen. Men herinnert zich, dat zij, toen de edele balling, de grijze *Lodewijk Philips*, haar vader, uit Frankrijk met zijne familie verjaagd, den eersten voetstap op Engeland's grond zette, dezen om den hals viel en haar geschokt gevoel beheerschende, zeide: „'t is beter, vader, verbanning te lijden, dan die anderen op te leggen. Laten wij ons troosten met de gedachte, dat de Franschen eenmaal zullen erkennen, hoe gij hun zoo veel goeds hebt willen doen, als zij u nu kwaad doen."

De vader is gestorven en hij zag Frankrijk's berouw, over 't leed hem aangedaan — niet.

De edele schoondochter is gestorven, en ook zij luisterde te vergeefs, of het groote volk ook een woord van vergoeding sprak.

Zij moest ook nog beleven dat de goederen van het huis Orleans werden verbeurd verklaard!

Dat is de wereld — ook voor hen die op den Troon zijn en er digt bij staan. Het verdriet sluipt zoo wel binnen de verguldene zalen, als in de armelijke hut, en die veel te verliezen heeft, is ook het diepst te wonden.

Zaturdag jl. werd de Hertogin van Nemours in den lijkkelder bijgezet, waar de onrust der wereld niet binnen dringt en al deed zij het ook, wat daar rust niet zou storen.

De Oostenrijksche, Belgische, Spaansche, Portugeesche, Braziliaansche, Pruissische en Sardinische gezanten, waren uitgenoodigd om den lijkstoet te volgen. Ten elf ure bevonden zich al de leden van het huis van Orleans, het geslacht bannelingen, behalve de Joinville, in de kapel van Claremont, rondom de lijkkist, en luisterden eerbiedig naar de mis, door den bisschop der plaats, bijgestaan door den aalmoezenier van Koningin *Amelia* en de geestelijkheid van Londen, gelezen. Terwijl de lijkstoet zich in beweging stelde, verliet de Koningin-weduwe, door al de Prinsessen vergezeld, haar verblijf, om langs eenen korteren weg den lijkwagen op te wachten, en begaven zich eenige officieren van het Koninklijk huis naar de dooden-kapel, om daar Prins *Albert* en de Prins van Leiningen te ontvangen, die er het lijk van hunne nog zoo jonge en onverwacht gestorvene bloedverwante opwachtten en zoo van hunne deelneming deden blijken.

Toen de begrafenisplegtigheden waren geëindigd, vertrokken Prins *Albert* en de Prins van Leiningen naar Windsor en de leden der familie *Orleans* naar het huis der rouwe.

Ook in Frankrijk had eene plegtige begrafenis plaats van een Minister, geacht door den Keizer en door allen die hem kenden, en de plaats die hij ledig liet, werd reeds weder vervuld.

Zoo gaat het in de wereld! 't Is komen en gaan, en millioenen die kwamen, gaan heen, en hunne namen worden niet meer gehoord. Sommigen leven nog eenigen tijd in de herinnering des volks, maar versterven dan ook uit het geheugen der nog levenden, en van enkelen slechts worden de namen en de daden door de veder der geschiedenis opgeteekend.

De heer *Roijer* nam de portefeuille van Justitie, den heer *Abattucci* door den dood uit de handen genomen, aan; men gelooft, dat hij een waardig opvolger van den overledene zal zijn.

De Koning van Pruissen betert, maar toch langzaam, en hoe weinig lust Z. M. heeft om zich met ernstige politieke zaken te bemoeijen, blijkt uit het besluit, dat den Prins de leiding opdraagt van de zaken, behoorende tot het „Huis des Konings."

De zoon van den tegenwoordigen Prins Regent is naar Londen vertrokken. De dag zijner echtvereeniging met Engeland's Koninklijke Prinses nadert en heeft eenige aanzienlijke personen te Berlijn op het denkbeeld gebragt, om die heugelijke gebeurtenis in blijvende en steeds nuttige herinnering te doen blijven. Zij willen eene *Frederik-Willem-Victoria*-stichting in 't leven roepen, bijeengebragt door vrijwillige bijdragen van *landbouwers*.

De renten van het kapitaal zullen strekken om jeugdige landbouwers, wier eigen vermogen hun niet toelaat, *buitenlandsche* reizen tot uitbreiding hunner kundigheden in hun bedrijf te doen, daarin met eene jaarlijksche toelage van 500 thaler te gemoet te komen, en om hen, die zich door Buitenlandsche reizen bekwaamheden toëigenen en die met goed gevolg op den Pruissischen landbouw toepassen, met eene madaille te vereeren.

Dit denkbeeld wordt zeer toegejuicht.

Men verzekert te Berlijn, dat Lord *Palmerston* de Deensche Regering ernstig heeft geraden, om in de Holsteinsche kwestie eene tijdige en verstandige toegefelijkheid te toonen.

Inmiddels onderzoekt de Bondvergadering, in hoeverre de staatsregeling voor Holstein strijdt met de Bondswetten. De Beijersche gezant is belast met het stellen van het rapport over deze aangelegenheid.

De Deensche Regering wil de g i l d e n hebben afgeschaft.

Het besluit der Engelsche Regering, 't welk de Bank magtigt, om meer biljetten uit te geven, verwekte te Londen, ja in geheel Engeland, nog meer vreugde dan het ontzet van Lucknow. De telegraaf bragt de finantiële tijding door geheel het land en overal werd zij met groote vreugde vernomen. De *Times* had zich zeer hevig tegen zoodanigen maatregel verklaard, doch ontdekte, dat hij in dit opzigt de publieke opinie niet vóór zich had, en om zich nu te redden, verzekert hij, dat het reglement der Bank behoort te worden gewijzigd. Lord *Palmerston* heeft weer te regter tijd gehandeld, en door dezen gewigtigen maatregel zit hij weer vaster in den politieken stijgbeugel. Redding uit finantiëlen nood onthoudt men 't langst en wordt het eerst beloond.

De geldkwestie spookt echter nog altijd door Europa.

Engeland zond 130 000 Souvereijns naar Ierland, en Schotland expedieerde vrij veel goud naar Engeland. De stoomboot *Quaker City*, bragt 170 000 dollars uit Havannah aan en Californie verblijdde New-York met 1.600 000 dollars. Overal werden zij benijd, die geld te veel of genoeg hadden en overal was klinkende spetie welkom. Intusschen staken bij voortduring onderscheidene Huizen hunne betalingen en slepen in hun val anderen mede.

Ook de hoop, dat de Engelsche bank van de haar toegekende bevoegdheid, om meer biljetten uit te geven, geen gebruik zou behoeven te maken, is verijdeld. De aanvraag om geld was zoo groot, dat zij geld moest m a k e n, en die noodzakelijkheid maakte in Frankrijk zoo veel indruk, dat de heer *Fould*, Minister van finantien, onmiddelijk naar Londen vertrok.

De bijeenroeping van het Parlement maakte nog altijd indruk. Zeer zeker zal dit Ligchaam het besluit, dat de Bank magtigt tot de uitgifte van meer papier, goedkeuren, maar hoogstwaarschijnlijk zal het ook worden gehoord over een voorstel, om de Statuten der Bank te veranderen en daarover zullen gewis zeer belangrijke discussien worden gevoerd.

Lady *Havelock*, de echtgenoot van den dapperen krijgsman, aan wiens beleid het garnizoen van Lucknow, en wie weet hoe veel vrouwen en kinderen, hun levensbehoud danken, was het voorwerp eener zoo schitterende volkshulde, als men in Engeland niet gewoon is te geven.

Het Oostenrijksche Gouvernement is druk bezig met alles wat betrekking heeft tot het administratieve gedeelte van het concordaat tot de kerkelijke stichtingen en kloosters. Volgens de bepalingen van het concordaat kan Rome de ongebruikte kapitalen, in sommige kloosters voorhanden, ontvangen en is het cijfer dier sommen zeer aanzienlijk. Daar echter de bestuurders dier kloosters hoogst ongaarne dit geld naar Rome zien vertrekken en ook de Minister van finantien dezelfde gewaarwordingen ondervindt, is de zaak ter beoordeeling van den Ministerraad gebragt.

Latere tijdingen uit Sardinie spreken nog altijd over de zegepraal der liberale partij op de ultramontanen. In die verkiezingen spreekt de gematigd liberale partij van geheel Italie, en zij spreekt, omdat de ultramontaansche partij, even als zij het in Belgie deed, den geest der verlichting en beschaving daartoe heeft gedwongen. Die domper-partij wondt zich thans bijkans overal met haar eigen wapen, en dit bewijst, hoe weinig zij hare kracht en het Volk kent, maar ook, hoe overmoedig tevens zij kan zijn.

Nopens de Donau-Vorstendommen verzekert men nu, dat Rusland en Frankrijk het raadsel: „hoe vindt men 's Donau's heil?" hebben opgelost en die oplossing, ter tafel van het Parijsche vredes-congres gebragt, ook zonder veel voor- en tegensprekens, zal worden opgelost.

't Is mogelijk en hangt natuurlijk van de ons nog onbekende oplossing af.

Te Weenen trok een artikel over die kwestie veel aandacht, wijl men het toeschreef aan de pen van een Fransch diplomaat, die zich vroeger zeer bewoog in de politieke wereld.

Die schrijver tracht in het bewuste opstel te bewijzen, dat Frankrijk's politiek, ten aanzien van de Donau-kwestie, door Turkije te verzwakken, tot eigene schade werkt. Immers die politiek bereidt eene verdeeling van de Halve Maan voor, en bij die verdeeling zal Frankrijk aan de achterdeur staan. Anderen merken hierop vrij juist aan, dat de Mogendheden, door de bevolking van de Vorstendommen niet te geven wat zij zoo eenstemmig vroeg, onlusten zullen verwekken, die eene interventie eischen en eindigen met den val van het bouwvallig Turksche Huis.

Hoewel Koningin *Isabella II*, na eerst gezorgd te hebben, dat de kleine, waarvan zij gelukkig hoopt te bevallen, op zijnen eersten levensdag behoorlijk worde gedecoreerd, zich voorshands niet meer met staats-zaken bemoeit, heeft toch de Minister van Binnenlandsche zaken een besluit genomen, dat velen verheugt. Dit besluit doet de persoonlijke vrijheid der burgers eerbiedigen, eene vrijheid, waarmede het vorig Ministerie speelde en dat ook de pers meerder lucht zal geven.

De Koningin stijgt bij den dag in de gunst der ultramontanen, en geen wonder! Naar mate de dag harer bevalling nadert, naar die mate houdt zij zich onledig met kerkgang, gebed en vereering van de Maagd Maria.

Zoo liet zij onlangs het Maria-beeld van het klooster van Aranjuez, 't welk staat onder de leiding van zuster *Patrocinio* en welk beeld wonderkracht wordt toegeschreven, uit het klooster halen. De Aartsbisschop van Toledo was met deze commissie belast en een speciale spoortrein ter zijner beschikking gesteld, terwijl, als het beeld aan het stations-gebouw zou zijn gekomen, twee hof-gala-rijtuigen het naar het paleis zouden transporteren. Aan den ingang van het paleis stonden tot ontvangst van het gewrocht van menschenhanden, de Koningin en geheel de koninklijke familie, al de ministers, de grandes van Spanje, de aalmoezeniers der koninklijke kapel en eene deputatie uit de Madridsche geestelijkheid.

Na dat al die hoog aanzienlijke en zeer v e r s t a n d i g e lieden het beeld hadden gehuldigd, werd het in de koninklijke vertrekken gebragt, waar ten slotte een te Deum werd uitgevoerd met vol orchest. Daarop werd het voorwerp van zoo groote vereering weder naar het klooster gestoomd en — *Isabella* was gerust.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van 18 *Nov.* De beraadslagingen over het *derde* hoofdstuk der staatsbegrooting heeft de Kamer weder in comitée-generaal voortgezet.

Bij het hervatten der openbare beraadslaging heeft de heer *v. Wintershoven* eene motie van orde voorgesteld, houdende dat de Kamer, na de inlichtingen van den Minister (betreffende het aftappen van het Maaswater, enz.) te hebben vernomen, de Regering dringend uitnoodigt, om de regten en belangen van Nederland, zoodanig als die uit de bestaande tractaten voortvloeijen, te handhaven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft verklaard, zich geenszins tegen deze motie van orde te verzetten.

Ook de Minister van Buitenlandsche Zaken heeft verklaard, geen bezwaar te hebben tegen de motie van orde, als wordende de Regering daardoor krachtig ondersteund in het volharden bij de gedragslijn, door dezelve tot dusverre in het behartigen der Nederlandsche belangen gevolgd.

De motie van orde is daarop, zonder hoofdelijke omvraag, aangenomen.

Niemand verder het woord verlangende, is het derde hoofdstuk (Buitenl. Zaken) der staatsbegrooting met 52 tegen 7 stemmen aangenomen. T e g e n hebben gestemd de heeren *Thorbecke*, *v. Bosse*, *Anemaet*, *v. Hoëvell*, *Dullert*, *Storm* en *van Zuylen*.

Zitting van 19 *November*. De discussie over Hoofdstuk Justitie is gevorderd tot afdeeling zes (kosten der gevangenissen); tot de meeste discussie heeft aanleiding gegeven afdeeling Rijkspolicie. Het tractement voor een inspecteur der jagt en visscherij is verworpen met 31 tegen 26 stemmen. De post rijks-veldwacht, enz. werd aangenomen met 30 tegen 29 stemmen.

— Men verzekert, dat het voornemen bestaat, om eerst de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting van uitgaven voor den jare 1858, bij de Tweede Kamer der Staten Generaal af te handelen, dan over de ontwerpen behelzende wijzigingen in het belastingstelsel ten behoeve der gemeenten te beraadslagen, en eerst na afloop van die discussiën, in behandeling te nemen het wetsontwerp tot vaststelling der middelen voor 1858. Ter bevordering van dien voorgenomen loop der werkzaamheden, zouden er den 17 dezer geene algemeene discussien over de staatsbegrooting zijn gevoerd, hetgeen men te minder noodzakelijk achtte, omdat toch de meeste hoofdpunten van financiëlen aard, bij de behandeling van de verschillende hoofdpunten van de zoogenaamde belastings-ontwerpen en bij de wet op de middelen ter sprake kunnen worden gebragt. Die gang der werkzaamheden zou dit voordeel opleveren, dat de Regering spoedig, en nog wel vóór het einde van dit jaar, zou bekend worden met de zienswijze der Kamer nopens de belasting-ontwerpen, die aanhangig zijn, en die, zoo zij werden aangenomen, van grooten invloed zouden zijn op de raming der ontvangsten van het rijk en ook van die der gemeenten voor het volgende jaar. Of nu aan dergelijk voornemen van den gang der werkzaamheden gevolg zal worden gegeven, dan wel of de loop der discussie over de staats-uitgaven daarin nog verandering brengen zal, zal nader moeten blijken.

Uit Terschelling wordt, dd. 12 dezer, het volgende medegedeeld:

„Dezen morgen werden van hier naar Amsterdam, over

Harlingen, twee kisten ingescheept, inhoudende de volgende gouden en zilveren specien tot op den 7 dezer uit de *Lutine* opgevischt, liggende tusschen dit eiland en Vlieland, onder het toevoorzigt van een lid der commissie en den agent van Lloyds: 8482 heele zilveren Spaansche matten, 46 halve, 78 kwart, 10 achtsten en 4 zestienden dito, 10 heele gouden dubloenen, 7 kwart en 2 achtsten dito, 2 dubbele en 37 enkele gouden louis d'ors, 1 gouden guinje en 2 Fransche kroon-daalders."

— In den morgen van den 14 Nov. is voor het huis van den heer *Dutillieux*, in de Molenstraat te Rotterdam, eene kennisgeving aangeplakt, houdende aankondiging van verkoop "in naam des Konings" van zijne roerende goederen op aanst. Donderdag, wegens wanbetaling van zijnen aanslag voor de stedelijke belasting op de vertering. De belastingschuldige heeft daarop een protest voor het raam gesteld, waarin hij te kennen geeft, dat burgemeester en wethouders hem voor meer hebben aangeslagen dan hij werkelijk verteert, dat hij daartegen is opgekomen bij de daarvoor gestelde commissie van onderzoek. Gedeputeerde Staten en den Koning, dat door allen de aanslag is goedgekeurd, dat hij echter thans protesteert tegen de daad van geweld op zijn eigendom, de handeling r o o f noemt en burgemeester en wethouders verantwoordelijk stelt voor deze hunne handelingen. Zijn wij wel onderrigt, zoo wil de heer D. de zaak uit principe tot het uiterste drijven, en zich om zijn vermeend regt de daarop loopende kosten getroosten. Een aantal nieuwsgierigen blijft voortdurend oor het huis zich afwisselen.

— Uit de mededeelingen, door den minister van financiën aan de Tweede Kamer der Staten Generaal gedaan, blijkt, dat de zuivere opbrengst der veilingen van koloniale gouvernements-producten, die in dit jaar tot het einde van Oct. hebben plaats gehad, nog niet met juistheid kan worden opgegeven, bij gemis der verkooprekeningen, die nog niet alle door de handelmaatschappij zijn ingezonden. Die opbrengst wordt echter geraamd op de groote som van 64 millioen gulden.

— Naar men wil weten, zou de regering een algemeen, tijdelijken maatregel voorstellen tot verhooging der bezoldiging van de ambtenaren op een tractement van minder dan f 600 met 5 ten honderd, en van die der ambtenaren van f 600 tot f 1000 met 10 ten honderd. Wij deelen intusschen deze tijding onder reserve mede.

— Op de den 17 dezer te Gorinchem gehouden groote beestenmarkt waren circa 5000 runderen aangebragt, welke meerendeels tot ongehoorde prijzen verkocht werden. Vette koeijen waren er weinig, die meestal voor Belgische rekening aangekocht werden. Kalfkoeijen en fokvee werden almede tot zeer hooge prijzen omgezet.

— In het belang van den landbouwer, thans zoowel op het land als in schuur en huis verschrikkelijk door de muizen geplaagd, werd ons welwillend het volgende recept voor muizenvergif medegedeeld, te vinden in het laatst ... enen nummer van *Dingler's Polytechnisches Journal*, Band 146 pagina 79.

"Men kookt eene dikke stijfselpap, en zoo het gif dient om op het land te gebruiken, dan doet men er een weinig lijm bij; in deze pap, strooit men, wanneer zij koud geworden is, 5 Ned. oncen roggekorrels, en wentelt die in de pap, zoolang tot zij er geheel mede omgeven zijn; deze korrels doet men nu in een mengsel van 12½ Ned. lood chromaatgeel en 7 Ned. lood tarwenmeel; en roert ze zoolang daarin om, tot zij met eene laag van dit poeder bedekt zijn; men strooit deze korrels nu over het land, en hoewel het geen spoedig werkend vergif is, zoo is het toch bepaald langzaam doodend. Het spreekt van zelf, dat, zoo men deze korrels in huizen legt, men moet zorgen, dat zij niet onder het bereik van kinderen vallen, en dat zij niet in bergplaatsen van eetwaren gelegd worden.

Amsterdam, 18 Nov. Men verneemt, dat het feest, hetwelk de dappere verdedigers der citadel van Antwerpen voornemens zijn alhier te vieren op den 30 November e.k., als herinnering der roemrijke dagen over welke nu 25 jaren zijn henen gegaan, zeer luisterrijk zal zijn, en het genot van dien dag verhoogd zal worden door eene toepasselijke voorstelling in den Hollandschen schouwburg, zullende het programma, regelende alles wat hiertoe betrekking heeft, binnen eenige dagen bekend gemaakt worden.

Giethoorn, 13 Nov. Van een stuk land van *Zander van Zetten* alhier, groot ongeveer tien Nederlandsche roeden, met mangelwortelen beplant, zijn geoogst 20,000 Nederlandsche ponden mangelwortelen, hetgeen voor het bunder de voorbeeldelooze hoeveelheid van 200 000 Ned. ponden bedraagt. Daar 3 Ned. ponden mangelwortelen in voederwaarde gelijk staan met 1 pond hooi, zou de opbrengst van een bunder met een 63,333 Ned. ponden hooi gelijkstaand voeder opgeleverd hebben, of in geldswaarde, naar den tegenwoordigen prijs van het hooi, à 40 per 1000 Ned. ponden, bijna 2600 gulden.

Middelburg, 16 Nov. Zaturdag zijn alhier twee personen in verzekerde bewaring genomen en overgebragt in het huis van burgerlijke en militaire verzekering. Naar wij vernemen, zou tot die arrestatie het volgende voorval aanleiding hebben gegeven. Beide waren als knechts van een alhier woonachtig huurkoetsier op een aan hem toebehoorend perceel weiland even buiten de Langevijlepoort bezig met delven, toen door hen zou zijn opgegraven een pot met vrij aanzienlijke waarde aan gouden- en zilveren muntspeciën [men verzekert 2 á drie duizend gulden]. Over die ontdekking bewaarden beide het stilzwijgen, doch de zaak werd ruchtbaar, daar zich toevallig een jongen in hunne nabijheid bevonden had, die, ofschoon men hem trachtte te verjagen, getuige bleef van dit voorval, en op hunne weigering, om hem iets mede te deelen, de zaak vertelde, zoodat zij ter oore van de policie kwam, die zich met ijverige nasporingen bezig hield, welke genoegzame vermoedens tegen hen schijnen te hebben doen rijzen, om hen voorloopig in verzekerde bewaring te nemen. Men brengt dit voorval in verband met een voor omstreeks 8 jaren gepleegden diefstal ten nadeele van lakenverkoopers, die in een daarbij gelegen logement verblijf hielden, en ziet dus met te meer verlangen den uitslag van deze zaak te gemoet.

Barneveld, 16 Nov. Het *Policie-blad* behelsde de kennisgeving dat op 5 dezer eene aanranding en berooving van een kind op den openbaren weg te Veenhuizen zou hebben plaats gehad; door een nauwgezet onderzoek is het aan de policie gelukt den dader te ontdekken, die niemand anders was dan het 10 jarig kind zelf, dat die daad van zelfberooving had verrigt om dien dag vrij van schoolgaan te zijn! O tempora! O mores!

Hoogkerk (prov. Groningen), 18 Nov. In den nacht van den 12den op den 13den dezer heeft alhier ten huize van den landbouwer *D. T. Veenhuijzen*, door middel van inklimming; en buiten- en binnenbraak, een allerbrutaalste diefstal plaats gehad. De dader bedreigde de zonen van *Veenhuijzen* en hemzelven met den dood, door middel van een geladen pistool, dat hij in de hand had en maakte zich, na ten gevolge van deze bedreiging den sleutel van een kabinet ontvangen te hebben, meester van eene zich daarin bevindende som van f 281-" en een boekje met aanteekeningen, waarin zich bevond het aanslagbiljet van *D. T. Veenhuijzen* in den hoofdelijken omslag der gemeente Hoogkerk. Zonder dat men eenig vermoeden heeft wie hij geweest zij, is de dief op dezelfde wijze als hij gekomen is, vertrokken, de deuren achter zich sluitende.

Mulden, 18 Nov. Heden morgen gebeurde in deze gemeente een noodlottig voorval. Terwijl men in het machinegebouw van de alhier bestaande buskruidfabriek bezig was met het ronden en glanzen van buskruid, heeft de in bewerking zijnde hoeveelheid door eene onbekende oorzaak vuur gevat, waarvan eene hevige uitbarsting het gevolg was en het gemelde machinegebouw geheel in puin werd gelegd en, met uitzondering van het groote magazijn, al de gebouwen van deze fabriek min of meer schade hebben bekomen, die vrij belangrijk en veel grooter is dan die, veroorzaakt door het springen van het korrelhuis op 19 November 1848. Was dat onheil destijds en is het ook nu weder voor de eigenaren, uit een geldelijk oogpunt beschouwd, te betreuren, — toen echter mogt men zich verheugen dat niemand daarbij eenig letsel had bekomen, terwijl bij de tegenwoordige ramp een 21jarig jongeling, die zich toevalligerwijze geheel alleen in het machinegebouw bevond, het leven verloor, eene diepbedroefde familie achterlatende. Door de spoedig en doeltreffend aangebragte hulp was de ontstane brand spoedig gebluscht, en ofschoon men op genoemde fabriek als het ware door buskruid is omgeven, is het personeel der brandspuiten zonder aarselen naar de plaats des gevaars gesneld en heeft zich op eene loffelijke wijze van zijnen pligt gekweten.

Wageningen, 18 Nov. Een landbouwer onder Lunteren beklaagde zich dezer dagen bij den aldaar wonenden veldwachter, dat hem bij herhaling een gedeelte der gemaaide spurrie van zijn land ontvreemd werd.

Zaturdag jl. begaf zich de veldwachter naar dat land om eenige hoopen, die daar aanwezig waren, te vermengen met stukjes papier, die hij waarmerkte, ten einde, zoo deze geroofd werden, het gestolene te kunnen herkennen; den volgenden morgen wederom een gedeelte verdwenen zijnde, ging hij met den eigenaar rond en vond spurrie, die hij voor de zijne herkende; na onderzoek bleek werkelijk, dat het de gewaarmerkte was, waarop de dief terstond zijne schuld moest bekennen.

De moeijelijkheid, om de daders van zulke wanbedrijven, anders dan op heeterdaad te betrappen, wordt door dergelijke handelingen grootendeels opgeheven; wanneer daarenboven zulke middelen meer algemeen worden aangewend, dan zal dit de bedrijvers meer afschrikken, dan de vrees voor straf bij mogelijke ontdekking. *Wag. Ct*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

In de volgende week zal een vreemdsoortig regtsgeding te Parijs het publiek eenigermate bekend maken met de verborgenheden betreffende de medewerking van letterkundigen aan den arbeid, die op naam van één wordt uitgegeven. De heer *Auguste Macquet* heeft voor een zeer groot deel zeventien romans van *Alexandre Dumas*, en daaronder de voornaamste, zoo als b. v. *Les trois mousquetaires, Monte Christo, Vingt ans après, la Reine Margot, la Dame de Monsereau, le Chevalier de Maison Rouge, Les mémoires d'un médecin*, enz. enz., geschreven. Daarvoor moest *Dumas* aan *Macquet* 150.000 fr., in den tijd van elf jaren, betalen; aan welke overeenkomst echter door *Dumas* niet stipt werd voldaan, en derhalve eischt *Macquet* thans, voor hetgeen hij zegt dat *Dumas* hem schuldig is, een gelijk deel in het regt dat *Dumas* als "schrijver" op elk werk heeft en 50,000 fr. loon.

— Onlangs stierf de dochter van een geneesheer te Parijs, en de troostelooze vader vervaardigde zelf het grafschrift in verzen, wier beginletters den naam *Amelia*, zijner overledene dochter, vormden. Alvorens die dichtregelen in steen gehouwen werden, onderwierp men ze aan de goedkeuring van den opzigter der begraafplaats, en deze legde er zijn *veto* op.... niet omdat het grafschrift tegen de zeden aandruischte, oneerbiedig, godslasterlijk was, — maar omdat de vierde regel elf lettergrepen, dus ééne te veel, had!! Grafschriften als b. v. op een kind van vier maanden: "Hij was een voorbeeldig burger:" of op een man: "Zijne ontroostbare weduwe zet de affaire voort," worden echter toegelaten.

— De sluijer, welke het verdroogde lijk te Choissy le Roy bedekte is thans opgeligt. Een inwoner van deze plaats verscheen voor den commissaris van policie en verklaarde een brief ontvangen te hebben van zijn neef, den heer *Passot*, kapitein van het schip *Parahyba*, thans in de haven van Antwerpen, en inhoudende, dat het bedoelde lijk gevonden was in een salpeterhol in Peru, en door tusschenkomst van een vriend aan den heer *Mayre* gezonden was. Het vat, waarin het lijk was gekuipt, droeg ook het adres van den heer *Mayre*, te Choissy le Roy, doch zoo slecht geschreven, dat men het niet kon lezen, zoodat het in het goederen magazijn werd geplaatst, waar dan ook later de ontdekking plaats had. Zoo berigt de *Droit*.

— Eene dienstmeid van Toulouse ging dezer dagen hare bloedverwanten, de familie *Salomon* te Senaux, een bezoek brengen. Zij legde de reis te voet af en ontdekte op die wijs eene groote hoeveelheid champignons (paddestoelen) in een boschje; zij zamelde eene groote hoeveelheid er van in en gaf ze hare bloedverwanten ten geschenke; daar werden ze toebereid en het geheele gezin at er van. Onmiddelijk daarna bleek het echter, dat de champignons van vergiftigen aard geweest waren, want het geheele gezin *Salomon* was weldra aan de hevigste smarten ten prooi. De bedoelde dienstmeid overleed het eerst aan de gevolgen harer onvoorzigtig eid. Den volgenden dag overleed de 35jarige vrouw van den heer *Salomon* en weinige uren later ook zijn achtjarig dochtertje. Hij zelf stierf 24 uren later. Van het geheele gezin is thans nog slechts een vijfjarig jongentje over, dat evenwel nog altijd in doodsgevaar verkeert.

— Als voorbeeld van ongehoorde weelde bij de Amerikaansche dames, meldt men de aankomst te Parijs eener Amerikaansche weduwe, die zich te Parijs komt vestigen en die naar men met zekerheid weet op grooter voet leeft dan eenige vorstin van Europa. Hare bagage heeft eene geheele scheepslading gevuld. Vroeger kwam zij telkens persoonlijk van New-York naar Parijs, om inkoopen voor haar toilet te doen en kocht dan zulke enorme hoeveelheden kleederen, shalws en mode-artikelen, dat men steeds dacht, dat zij aan het hoofd stond van een groot magazijn. Zij verhoovaardigt zich er op, nimmer meer dan twee maal eenige japon gedragen te hebben, niettegenstaande zij steeds de kostbaarste stoffen koos en ze met paarlen en diamanten liet orneren. Haar vermogen moet overigens onmetelijk groot zijn.

ENGELAND.

Onder de bijzonderheden door de Eng. bladen medegedeeld, aangaande de bestorming van Delhi, behoort eene, die uithoofde van de bijna zekere opoffering van vier man, welke de Cashmerepoort moesten doen springen, tot een teeken voor het storm loopen, vermelding vereischt. Die taak werd opgedragen aan luitenant *Salkeld* van de genie en drie sergeants, de laatsten voorzien met zakken buskruid. Deze naderden de poort onder een hevig geweervuur. *Satkeld* ontving een schot in den arm, en een sergeant werd gedood. De luitenant ging voort met de andere twee, blootgesteld aan het vuur van twintig geweren, die door de schietgaten in den muur van de poort op hun gerigt bleven. Niettegenstaande dit, maakten zij de zakken buskruid vast aan de spaken der poort; doch *Salkeld* ontving toen een schot in zijn been en viel; de tweede sergeant werd met kogels doorboord terwijl hij de lont aanstak, doch de derde ontkwam. Eene schrikbarende ontploffing volgde, de poort lag in duigen, en de stormtroepen drongen binnen.

— De gouverneur-generaal van Indie heeft eene proclamatie in verschillende talen uitgevaardigd, waarbij eene belooning van 50 000 ropijen uitgeloofd wordt aan dengene, die den bloeddorstigen *Nena Sahib*, vorst van Bithoor, aan de Britsche overheid zoo overleveren.

— De tijdingen van de verovering van Delhi geven helaas schrikkelijker moordtooneelen op, dan die van Cawnpore, Meerut en Ihansi. Met zeker welgevallen wordt door Britsche officieren uit Indie geschreven, dat in Delhi bijna niets levend is gelaten; in sommige huizen waren 30 a 40 menschen verborgen, allen werden aan de bajonetten geregen; het waren evenwel weerlooze bewoners; ook vrouwen en kinderen zijn maar weinig gespaard en er wordt opgegeven, dat na de overwinning alleen 5000 menschen in Delhi door de Britten werden vermoord, gedurende 3 dagen liepen de Engelsche soldaten als tot de kniën toe in het bloed. Zulke mededeelingen, door officieren gedaan, getuigen zeer tegen Brittanje. Generaal *Wilson* draagt een deel van de schuld, door zijn bevel, om geen kwartier te geven. Men vergete echter niet, dat, wanneer eene pijnlijke trilling geheel Europa overtoog, toen het de tijdingen vernam van de woestheid der halfwilde Indianen, afgrijzen bij een ieder zal verrijzen bij de opgaven van wat een beschaafd volk uit wraak heeft durven onderstaan in zijne lust tot moord, de "ondieren," gelijk de Britten de Hindoes noemden, verre achter zich latende. De Engelschen beweren, dat zij met geene menschen te doen hebben, maar met beesten, die men alleen kan dooden.

DUITSCHLAND.

Reeds den 27 Oct. jl. heeft de Keizer van Oostenrijk bij rescript aan Aartshertog *Willem* last gegeven tot de vermindering van het leger en hem de uitvoering van dezen gewigtigen maatregel opgedragen. Wat den omvang dezer vermindering betreft, verneemt men, dat alle midden-divisiën bij de infanterie zullen ontbonden worden en dat ook het effectief der kavalerie en artillerie eene belangrijke vermindering zal ondergaan. Omtrent de ontbinding der depôt-bataljons schijnt nog niets besloten te zijn.

— Een telegrafisch berigt aan de *Prov. Gr. Ct.* uit Mentz van 20 dezer bevat het volgende: Een vreeselijke ramp heeft deze stad getroffen. De kruidtoren is in de lucht gevlogen en honderden van menschen zijn onder het puin bedolven.

Het bovengedeelte der stad is op eene verschrikkelijke wijze verwoest; de Stephanus-kerk is vernield. Drie andere kerken zijn beschadigd. De verwarring is algemeen. De oorzaak van deze ramp is voor alsnog onbekend.

BELGIE.

De liberalen verkondigen, dat eenige pastoors te Brussel zich niet tot de aflezing der allocutie in de kerken bij de openbare godsdienstoefening hebben bepaald, maar, bij wijze van toelichting, daar hebben bijgevoegd, dat de stemgeregtigden, die op den 10den December aanstaande de belangen der kerk niet uit het oog verliezen, verzekerd kunnen zijn van aflaat te zullen ontvangen van den Paus. — De liberalen zijn zeer verstoord over deze geestelijke inmenging op het zuiver staatkundige terrein, en meenen, dat het gebruik, 't welk de pastoors daar ter stede van de pauselijke aanspraak maken, tot een maatstaf kan verstrekken van hetgeen op het platte land zal geschieden, waar de bevolking minder verlicht is.

— Te Antwerpen heeft men weder een ongeluk te betreuren. Bij het groote bassin lag eene groote hoeveelheid zware balken opeengestapeld, en negen arbeiders waren belast ze te verplaatsen. Naar het schijnt bragt de krachtinspanning om de bovenaan liggende balken te verplaatsen, den geheelen stapel in beweging; die stapel stortte althans omver, en wel met dat ongelukkig gevolg, dat een der werklieden door een balk letterlijk verbrijzeld werd, zoodat men slechts zijn vreeselijk verminkt ligchaam onder het zware houtblok kon weghalen. Een ander arbeider kreeg een balk tegen het been, dat daardoor op verscheidene plaatsen gebroken werd. De overige werklieden kwamen gelukkig grootendeels met den schrik vrij.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Ingevolge het door den kroonprins-regent kenbaar gemaakte verlangen, worden sedert eenige dagen onderhandelingen gevoerd over een tot stand te brengen of- en

tensief verbond tusschen Denemarken en Zweden. Talrijke dépêches worden tusschen de kabinetten van Stokholm en Kopenhagen daarover gewisseld; ook hebben graaf *Bernard* von Scheele Plessen, de deensche gezant bij het zweedsche hof, en de heer von *Lagerhjelm*, zweedsch minister van buitenlandsche zaken, vele bijeenkomsten gehouden. Reeds koning *Oscar* had den grondslag van dat ontwerp-traktaat gelegd, toen hij in 1849 aan Denemarken den bijstand bood van een legerkorps van 16,000 man bestemd om den inval der duitsche bondskontingenten in Jutland tegen te gaan.

TURKIJE.

Men is in Frankrijk zeer ontevreden op Turkije, om dat het bestuur zoo weinig kracht ten toon spreidt in de bescherming der Christenen. De oud Turksche partij steekt thans weder het hoofd op en alle toegezegde hervormingen bestaan meer in naam dan in de daad. De gelijkheid voor de wet wordt niet in toepassing gebragt; vooral ondervindt de uitvoering van dit besluit tegenwerking van die oude partij, welke over het algemeen zeer rijk is, en in dat land der omkooping bij uitnemendheid, beduidt dit nog veel meer dan elders; men weet dan ook niet meer wie eigenlijk regeert.

ASSEN, 21 November.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Vrijdag, 20 Nov. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{9}{16}$ percent. Dito 4 pCt. $95\frac{3}{4}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1793 en 1815 5 pCt. $103\frac{1}{8}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $84\frac{3}{4}$ percent.

Granen en Zaden

Koolzaad vast; op Nov. f 435; op April f 450 — Raapolie op 6w. f $44\frac{1}{4}$. — Tarwe onveranderd; 133 ponds witb. Poolsche f 355. — Rogge prijshoudend; 127 ponds Pruissische f 192 — Boekweit onveranderd.

Leeuwarden, 20 Nov.

Op de markt van heden waren de prijzen als volgt:

	Tarwe.			***Boekweit.***	
	per mud.			per mud.	
54 ponds	puike witte	f 8-00	52	ponds Zand	f 6-75
56 〃	roode	- 7-50		Veen	- 6-50
	Rogge.			***Haver.***	
	per mud.			per mud.	
52 ponds	Inlandsche	f 5-75	$35\frac{1}{2}$	ponds fijne	f 4-20
53 ponds		- 6-00	31	〃 blanke voer	- 3-70
	Garst.		31	〃 zwarte	- 3-70
	per mud.			***Boonen.***	
46 pds.	nieuwe winter	f 5-40		per mud.	
$44\frac{1}{2}$ 〃	zomer	- 5-40		Paardeboonen	f 7-50
	Puik ***Koolzaad.***			***Boter.***	
	f 00 00 tot f 00.00			per $\frac{1}{4}$ ton	f 48-00

Lijnzaad f 12-50 tot f 00.00. ***Kaas*** f 31.—

Het gewigt der Granen is naar $\frac{3}{4}$ mud. berekend.

Aan onze Graanmarkt was heden weinig aanvoer; Rogge flaauw; Garst vast; overige Granen als genoteerd.

In het vorig nummer hebben wij in het eerste artikel onder Assen te kennen gegeven, dat blijkens het voorloopig verslag betrekkelijk de drie wets-ontw. nopens de spoorwegen, de Tweede Kamer de door de Regering voorgestelde lijn van Groningen over Assen naar Meppel minder genegen scheen; men maakt ons de opmerking, dat hoewel het voorloopig verslag allezins aanleiding tot deze opvatting geeft, er evenwel ook daarin eenige grond is te vinden, om eene andere meening aan te kleven. Wij moeten erkennen, bij nader inzien, dat bedoeld verslag ook voor eene andere opvatting ruimte geeft; wij hopen zeer, dat wij mogen gedwaald hebben. Intusschen nemen wij niets terug van hetgeen wij gezegd hebben over de wenschelijkheid, om het verzoek van den graaf *du Hamel c. s.* te ondersteunen, zoo nl. deze heeren genoegzaam vertrouwen inboezemen.

— Jhr. J. *J. Krayenhoff*, controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Oude Pekela is in dezelfde betrekking overgeplaatst naar Amsterdam.

Tot ontvanger der directe belastingen etc. te Gorredijk c. a. is benoemd de heer *O. J. van Kammen*, thans ontvanger der zelfde middelen te Oosterzee.

— Wij zijn verzocht, voorloopig mede te deelen, dat het tooneelgezelschap van den heer *Stoete* voornemens is, op aanstaanden Donderdag alhier eene voorstelling te geven, zullende de voor te dragene stukken nader bekend worden gemaakt. Het gezelschap hoopt in een ruim bezoek aanmoediging te mogen vinden, om alhier meerdere voorstellingen te geven.

— Wij vernemen nader, ten aanzien van het verzoek van den heer W. *Meeter*, cargadoor te Zwolle, tot het in dienst brengen van eene schroefstoomboot tusschen Meppel en Zwolle, dat de Kamer van koophandel en fabrieken in eerstgemelde plaats daarover gunstig heeft geadviseerd, en dat het voornemen bestaat, dat de boot alle dagen zal vertrekken van Meppel des morgens te 7 en van Zwolle des namiddags te 3 uren.

— Den 15 dezer hebben twee zonen van den heer *Bähler* Meppel verlaten, ten einde zich in Amerika neder te zetten.

* **Meppel**, 20 Nov. Hier is thans een proces-verbaal opgemaakt, wegens een misdrijf, dat gelukkig zelden in die voege voorkomt; het geldt hier eene ontaarde moeder, die een aankomend jongentje, waarover zij stiefmoeder is, bij herhaling op zeer onmenschelijke wijze behandelde; wij zullen daarvan hier geene nadere beschrijving geven, ten einde het menschelijk gevoel niet te kwetsen; dit jongentje is heden in beklagenswaardigen toestand uit de woning dier ouders genomen, naar het stads-ziekenhuis overgebragt en onmiddelijk onder liefderijke verzorging en geneeskundige behandeling gesteld.

* — Berigtte men uit Appelscha in een vorig no. dezer courant, dat aldaar een mangelwortel was opgetrokken ter zwaarte van $46\frac{1}{2}$ ons, van hier kunnen wij vermelden, dat in den tuin van het diakonie-armenhuis alhier dergelijke wortel zich bevond, die dezer dagen opgetrokken eene zwaarte had van 58 ons; dikte en lengte van dit monsterachtig gewas kan men zich wel ten naastenbij voorstellen.

Heden morgen werd ons door den heer K. vertoond een maaltje jonge slade- of princesseboonen, die van eene goede grootte waren. Dit is zeker eene grootere zeldzaamheid, dan onlangs werd vermeld van zoogenaamde pronke boonen.

KERKNIEUWS.

* **Schoonebeek**, 19 Nov. Ter vervulling van de vacature van Predikant alhier is van Z. Exc den Minister voor de Herv. Eeredienst de volgende nominatie van Predikanten en candidaten ontvangen, daar Schoonebeek eene Koninklijke collatie is:

C. Bolt, pred. te Grolloo; G. de Bruijn Pz., pred. te Kattendijke; W. Driesman, pred. te Nieuwbuinen; W. Sijpkens, pred. te Scharnegoutum; J. J. E. Wilmers, pred. te Nijeveen; E. T. H. Wolff, pred. te Angeron; J. Gruno Aldershoff, cand. te Aduard; K. J. Bleeker, cand. te Hoogezand; H. Damsté, cand. te Groningen; A. E. van Eerde, cand. te Zuidwolde; L. J. Fledderus, cand. te Oldeberkoop; N. E. van Laer Dinckgreve, cand. te Bakkeveen. Inmiddels heeft de Candidaat L. J. Fledderus eene beroeping ontvangen naar Hellendoorn, die door Z.Ew. terstond is aangenomen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur!

In UEd. courant van den 10 dezer komt een stukje voor, handelende over de oogstpreek van den WelEerw. Zeer Gel. heer ds. *C. Boon*, en onderteekend met de letters H. S., juist het omgekeerde van mijn' naam.

Ontwaard hebbende, dat men mij voor den steller van dat geschrevene houdt, meende ik het gissende publiek van die gedachte, door middel van UEds. gezocht blad, te moeten afbrengen, daar het nooit bij mij is opgekomen iets voor of tegen Z W.Ew. ten papiere te brengen.

Op plaatsing rekenende, teeken ik mij,

UEds. dienaar,
S. HULST.

Nijeveen, 17 Nov. 1857.

Advertentien.

Getrouwd:

Jhr. P. A. VAN HOLTHE,
met
J. VAN DER BEEK.

Dedemsvaart den 19 November 1857.

De driemaandelijksche **COLLECTE** voor de Israelitische Armen zal plaats hebben op WOENSDAG den 25 dezer.

Assen den 20 November 1857.

De Penningmeester der Israelitische Gemeente,
J. VAN OOSTEN.

PELTERIJEN.

De Wed. J. A. VAN DER WIJK berigt hare geëerde begunstigers de ontvangst van een fraai assortiment ***PELTERIJEN*** in alle soorten, als: **MARDER, BURLÉ, PETIT-GRIS, MUSKOWITER, STEENMARDER, JENOTTE** etc.

Assen, 20 November 1857.

J. D. SCHUTTER,

Vischmarkt te *Groningen*,
heeft de eer te berigten, dat hij zijne **gewone Najaarsbezending**

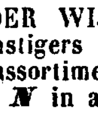

Horologiën

uit *ZWITSERLAND* heeft ONTVANGEN en nu weder een **aanzienlijken voorraad** in dit Artikel voor **Heeren** en **Dames** bezit, die zich door uitmuntende kwaliteit, zoowel als fraai uiterlijk en billijke Prijzen, aanbevelen.

Voorts, dat hij mede ruim voorzien is in rijke
JUWEELEN,
GOUD- EN ZILVERWERKEN;
alles **smaakvol** en **soliede** bewerkt, en bij voortduring bij hem de gelegenheid bestaat tot het **HERSTELLEN** aan alle soorten van **UURWERKEN.**

POSTERIJEN.

Winterdienst.

De DIRECTEUR van het Postkantoor Assen brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat voorloopig gedurende de wintermaanden de diligence-dienst der Zwolsche Stoomboot-maatschappij, waarmede brievenpakketten worden verzonden, met 22 dezer wordt ***GESTAAKT***, terwijl des dingsdags- en vrijdags-avonds, door het vertrek eener **ESTAFETTE** uit Groningen, in die dienst wordt voorzien, waardoor het kantoor-uur van 9 tot 10 uur 's avonds vervalt, behalve des dingsdags- en vrijdags-avonds.

Assen, 21 Nov. 1857. De Directeur voornoemd,
H. S GRATAMA.

OPENBARE DAGVAARDING.

In den jare 1800 zeven en vijftig den twintigsten November; ten verzoeke van 1o. JAN HAAK, deurwaarder, wonende te Assen; 2o. PIETER HAAK, schoolonderwijzer, wonende te Kloosterveen, gemeente Assen; 3o. NIKLAAS SMEEDES, wonende te Assen, als wettige voogd over zijne minderjarige kinderen HENRICUS, JOHANNA en KLAAS SMEEDES, in echte verwekt bij zijne eerste vrouw WICHERDINA ALEIDA HAAK; 4o. Dezelfde NIKLAAS SMEEDES en AALTIEN HAAK, echtelieden, wonende te Assen, de vrouw door haren man geauthoriseerd en geadsisteerd; 5o. TAMME VAN DER BAAN en BARTINA JOHANNA HAAK, echtelieden wonende te Assen, de vrouw door haren man geauthoriseerd en geadsisteerd; 6o. HENDRIK DRIJFHAMER en MARGARETHA JOHANNA HAAK, echtelieden wonende te Assen, de vrouw door haren man geauthoriseerd en geadsisteerd en 7o. HILLIJDA HARMINA HAAK, wonende te Groningen, kiezende gezamentlijk domicilie ten huize en kantore van Mr. JAN ALBERT WILLINGE GRATAMA, Procureur wonende te Assen, aan den Beilerweg;

Heb ik HENDRIK MENNINGA, deurwaarder bij het Provinciaal Geregtshof in Drenthe, wonende te Assen:

uit krachte eener beschikking, gegeven door de Arrondissements-Regtbank te Assen, den elfden November 1800 zeven en vijftig, behoorlijk op de grosse geregistreerd.

Gedagvaard:

alle zoo bekende als onbekende belanghebbenden bij de **NALATENSCHAP** van GERRIT HAAK, den negentienden Mei 1800 vijf en vijftig te Assen overleden;

om te verschijnen ter rolle van de Arrondissements-Regtbank te Assen, zitting houdende in het Paleis van Justitie aldaar, op *MAANDAG* den zevenden December 1800 zeven en vijftig, des voormiddags te tien uur, teneinde alsdan te hooren en zien eisch doen;

dat:

Aangezien JAN HAAK, PIETER HAAK HENRICUS, JOHANNA en KLAAS SMEEDES, AALTIEN HAAK, BARTINA JOHANNA HAAK, MARGARETHA JOHANNA HAAK en HILLIJDA HARMINA HAAK zijn erfgenamen naar de wet van wijlen genoemden GERRIT HAAK, en bij eene verklaring, door of voor hen den zestienden Junij 1800 vijf en en vijftig ter Griffie der Arrondissements-Regtbank te Assen gedaan, onder authorisatie en adsistentie als vereischt, diens nalatenschap hebben aanvaard, onder het voorregt van boedelbeschrijving;

Aangezien zij verlangen **REKENING en VERANTWOORDING** te doen van het door hen gevoerde beheer over die nalatenschap, benevens **UITKEERING** aan ***CREDITEUREN***, voor zooverre het bedrag der nalatenschap reikt, en die Crediteuren hun ten deele onbekend zijn;

Aangezien dientengevolge door hen conform het voorschrift der wet de rekening en verantwoording met de bescheiden ter Griffie der Arrondissements-Regtbank te Assen is nedergelegd;

Het der Regtbank moge behagen, te benoemen eenen regter commissaris, ten wiens overstaan die rekening door de eischers zal geschieden, en verder tot het opnemen, debatteren en sluiten dier rekening te procederen conform het voorschrift der wet, alles met eisch van kosten.

Ik heb voorts verklaard, dat Mr. JAN ALBERT WILLINGE GRATAMA, procureur bij de Arrondissements-Regtbank te Assen, wonende te Assen, als zoodanig voor de eischers in dezen zal occuperen.

Afschrift van dit exploit, 't welk eens zal worden geplaatst in de Provinciale Drentsche en Asser Courant, heb ik deurwaarder aangeplakt aan de vergaderplaats van de Arrondissements-Regtbank te Assen.

De kosten zijn buiten de Redactie drie gulden negen en tachtig cents.

H. MENNINGA.

Geregistreerd een blad een renvooi te Assen, den twintigsten November 1800 zeven en vijftig deel 28, folio vijf en twintig, recto vak acht. Ontvangen voor regt, tachtig cents, met 38 opcenten een gulden tien een halve cents. De Ontvanger, (get.) ROIJAARDS.

Voor Copij Conform,
J. A. WILLINGE GRATAMA.

Op DONDERDAG den 26 November e.k, des avonds te 6 uur, zullen ten huize van JANNES BLOMSMA te Smilde, publiek bij ***palmslag*** worden verkocht:

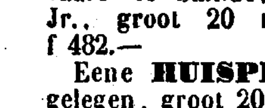

1o. Ten verzoeke van de Erven J. L. WOLTERS:

Een **HUIS** en **TUIN**, gelegen ten Oosten van den straatweg en Drentsche hoofdvaart te Smilde, bewoond door JAN SCHUILING Jr., groot 20 roeden, bij inzate gebragt op f 482.—

Eene **HUISPLAATS** en **TUIN**, daarnevens gelegen, groot 20 roeden, bij inzate gebragt op f 245.—

Twee kampen **BOUWLAND** in het 3e blok tusschen de Jonkers- en Grietmanswijken te Smilde, groot 1 bunder, 55 roeden, 40 ellen, bij inzate gebragt op f 1081.—

De ***helft*** van een **HUIS** met **BOUWLAND** en **ONDERGROND**, groot 3 bunder, 46 roeden, 80 ellen, gelegen bij de Meesterswijk te Smilde, bij inzate gebragt op f 501.—

DE VERTELLER ENZ.

Een rijk bankier te Parijs, F. genaamd, trad onlangs in een vischwinkel en vroeg naar den prijs van eene moot zalm.

„Vijftien franc, mijnheer," was het antwoord.

Dit was den bankier te veel, en hij vertrok. Eenige schreden verder ontmoette hij iemand, die zich zeer beklaagde, dat hij door een zamenloop van vele ongelukken niet in staat was in het onderhoud van zich en zijn huisgezin te voorzien.

De bankier, door medelijden bewogen, gaf hem de 15 franc, die hij zich had bespaard door den zalm niet te koopen, en vervolgde voldaan over zich zelven zijnen weg. Bij eenig nadenken echter meende hij, dat iemand, die zoo als hij, millionair was en daarbij toch nog veel goed aan de armen deed, zich ook wel de weelde mogt veroorloven van dure zalm te eten. Hij keerde derhalve

20. Ten verzoeke van JAN LOS, bij inzate en palmslag:

Een **HUIS** en **ERF** met daarbij en achtergelegen **GROEN-, BOUWLAND** en **ONDERGROND**, in een opstrek aan den Witterweg te Smilde gelegen, groot ruim 7 Bunders.

Assen, 20 November 1857.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN, Notaris.

Op ZATURDAG den 28 November e.k., des avonds te 7 uur, zal in de zaal van de Weduwe OOSTERGETEL te Assen, publiek worden verkocht, ten verzoeke van het BESTUUR der Israelietische Gemeente te Assen:

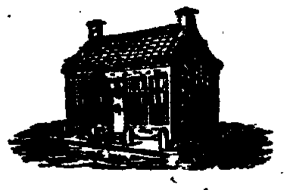

Een ruim **KOOPMANS HUIS**, **ERF** en achter gelegen **GROND**, staande en gelegen in de oude Groninger straat te Assen, thans bewoond door SAMUEL VAN ZUIDEN en bevattende ***winkel*** en andere ***vertrekken***, en waarin sedert jaren een ***Manufacturwinkel*** is uitgeoefend.

Assen, 20 November 1857.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN, Notaris.

Brunstinge,

gemeente Westerbork.

Ten verzoeke van JAN en GEERT HOUWING te Weerdinge, gem. Emmen, zal de Notaris Mr. J. T. KIJMMELL te Westerbork, ten huize van JAN SIKKEN THIJN te Westerbork, op e.k. ZATURDAG den 28 dezer, des voormiddags ten 10 ure, publiek verkoopen:

Eene **BEHUIZINGE** met eenig **BOUW- en BOSCHLAND**, benevens twee perceelen **HEIDEGROND** te Brunstinge, gemeente Westerbork, bij inzate in vier perceelen gebragt, te weten:

73.10 ***Bouwland*** op . . . . . f 288.—
1.11.50 ***Boschland*** op . . . . . - 400.—
10.01.50 ***Heidegrond*** met de daarop aanwezige ***Behuizing***, onmiddelijk aan- of in het gehucht Brunstinge, op . . . . . - 1004.50
19.70.90 ***Veenachtige Heidegrond***, in een perceel gelegen en bijzonder voor ontginning voor BOUWLAND en GROENLAND geschikt, zoomede voor BOSCHCULTUUR, op . . . . - 1875.—

Aanvaarding 1 Mei en St. Jacobi 1858.

Het laatste perceel HEIDE kan ook vroeger worden aanvaard.

Westerbork den 20 November 1857.

Notaris Mr. J. T. KIJMMELL.

Mr. G. R. VOORMEULEN VAN BOEKEREN, Notaris te *Stads-Kanaal*, zal, op ZATURDAG den 28sten November 1857, des avonds te zes uur, ten Huize van den Vallaatmeester, J. J. HUIZINGA, te *Stads-Kanaal*, gemeente *Wildervank*, ten verzoeke van D. J. BENES, publiek veilen en verkoopen:

Eene ruime **BEHUIZING** met **SCHUUR, ERF** en **TUIN**, staande en gelegen te Stads-Kanaal, gem. Wildervank, Oostkant, waarin sedert jaren eene

Boekweitmaalderij

met goed succes is uitgeoefend, benevens **BOEKWEITMOLEN** met TOEBEHOOREN.

INMIDDELS UIT DE HAND TE KOOP.

Te bevragen bij den Eigenaar.

De Notaris HEPPENER te Borger zal, ten verzoeke van de Erven HENDRIK WIERING, te Buinerveen, gemeente Borger, ten huize van KOENRAAD KANNINGA, op Vrijdag den 27 November aanstaande, 's morgens te tien uren, publiek verkoopen:

Drie kleine BOERENPLAATSEN, gelegen te Buinerveen, gemeente Borger, meijersgewijze bewoond en gebruikt door HENDRIK LANTING en JAKOB HULSHOF, groot te zamen ruim 25 bunders, en bestaande uit BOUW- HOOI- en WEIDELANDEN en een perceel onbesneden VEEN.

Borger, 19 Nov. 1857.

J. HEPPENER, Notaris.

Mr. J. S. G. KONING, Notaris te Wedde, zal ten verzoeke van J. H. NIEMEIJER, landbouwer te Horsten, op MAANDAG den 30sten November 1857, te 2 uur namiddag, ten Huize van den Kastelein A. H. SASSEN te Ter Apel, bij openlijke veiling ter verkoop aanbieden:

Vijf perceelen **VEEN-, GROEN- en WEIDELAND**, gelegen in de Marke van Roswinkel en groot te zamen 6 bunder, 84 roeden en 80 ellen.

Mr. J. S. G. KONING, Nots.

De Notaris A. J. C. TELLEGEN te Smilde zal op ZATURDAG den 28 November aanstaande, des avonds te zes uur, bij H. J. RONNER aldaar, ten verzoeke van A. P. NEDERHOED, bij inzate verkoopen:

Twee **HUIZEN** met daarbij gelegen **TUIN**, waarvan een HUIS is ingerigt tot ***WINKEL en BROODBAKKERIJ***, welke daarin nog met goed gevolg worden uitgeoefend, alles gelegen in het beste gedeelte der gemeente de Smilde, aan de straatwegzijde nabij de Jonkersbrug.

Veenverkooping

TE

APPELSCHA.

De Notarissen K. TADEMA te Oosterwolde en G. ATTEMA te Oldeberkoop zullen op DINGSDAGEN den 24 November (provisioneel) en den 1 December 1857 (finaal), ten verzoeke van HH. COMPAGNONS der Opsterlandsche en Ooststellingwerver vaarten en veenen, enz., telkens des morgens om elf uur, ten huize van den logementhouder L. BOUMA, te Beetsterzwaag, publiek verkoopen:

TWAALF PERCEELEN HOOGVEEN,

gelegen te Appelscha, waarvan de verkoopboekjes bij genoemde Notarissen, acht dagen vóór den verkoop, verkrijgbaar zijn, en inmiddels aanwijzing op het terrein zal worden gedaan door K. P. JONGSMA te Appelscha.

Te Haule.

De Notarissen ANDREAE en TADEMA zullen na bekomene regterlijke magtiging in het openbaar verkoopen:

1. Eene zeer vruchtbare **ZATHE** en **LANDEN**, met groote **HUIZINGE** en **SCHUUR** c. a., bij de mede-eigenaren JAN FRANZES FROM en vrouw in gebruik;
2. eene kleinere **ZATHE** en **LANDEN**, met **HUIZINGE** enz., bij JAN HENDRIKS DONKER in huur;

en 3. eene *dito* **ZATHE en LANDEN**, met **HUIZINGE** enz., bij JACOB WIJTZES OOSTRA in huur;

alles te Haule gelegen, in 1858 te aanvaarden en op nader te bepalen dag en plaats te veilen.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 13—20 Nov. Bev. G. Faber geb. Boxma, van d.; J. van Laar geb. Heuvink, van d.; G. Lensen geb. Timmer, van d. — Levenloos aangegeven een kind van 't mannelijk geslacht van G. de Boer.

Wolvega, 12—18 Nov. Geb. Aaldert, z. van A. S. Postma en H. A. Bos van Noordwolde; Johannes, z. van J. Akkerman en T. Kramer van Blesdijke; Barteld, z. van J. L. van der Klijn en A. B. Knol van Wolvega; Johannes, z van W. S. de Hoop en A. K. Greveling van Oldelamer; Siebrandus, z. van A Lelsz en E. C. Verra van Noordwolde; Andries, z. van A. B. Schoondorp en T. C. Bijkerk van Spanga; Jacob, z. van S. Jongsma van Wolvega; Jan, z. van J. J. Smit en B. van Kooten van Wolvega; Hendrik, z. van J. P. Zijlstra en K. J. Groen van Sonnega; Jan, z. van J. J. de Jong en A. Hoedman van Noordwolde; Egbert, z. van G. E. Hulsinga en Z J. Slot van Noordwolde; Gerrigje, d. van A. E. Poepjes en L. B. van der Sloot van Oldetrijne. — Ondertr. J. B. Voetberg van Oldelamer en A. J. Hoving van Wolvega; D. F. van der Molen en E. E. Halsinga van Wolvega. — Geh. S. W. Nijholt en G. de Lange, beide van Wolvega; H. T. Menger en C. R. Esveld, beide van Noordwolde. — Overl. A. K. Booij m. 20 j. ongeh. van Wolvega; A. Kuipers, v. 66 j., weduwe, van Munnekeburen.

MARKTBERIGTEN.

ASSEN, 19 Nov. Rogge f 6,60 tot f 7.00. — Veenboekweit f 5 90 tot f 6,50. — Zandboekweit f 6,00 tot f 6,50. - Ruigwitte Aardappelen f 1.47⁵ tot f 1,65; roode Venlosche dito van f 1,50 tot f 1.70. — Appelen f 0.00 tot f 0.00 -- Roode Kool van f 2.50 tot f 6,00 de 100 stuks. — Witte dito f 1.50 tot f 5.00 en Savooije Kool van f 2,00 tot f 5,50 de 100 stuks. — Knollen van f 0,00 tot f 0,00. — Eijeren de 100 stuks f 3,50 a f 0,00. — Boter per Ned. ℔ f 1,00 a f 1.02⁵. -- Roggebrood de 6 Ned. ℔ f 0,50.

GRONINGEN, 20 Nov.

Tarwe, Jarige	70 ℔	*f* 7-25	Garst, N. Winter	54 ℔	*f* 4-
—— Oml.	70	- 7-20	—— dito	56	- 5-
—— dito	72	- 7-70	—— „ Zomer	56	- 0-
—— Old.	70	- 7-00	—— „ Knobbe	60	- 5-
—— dito	74	- 8-00	Boekweit, Zand	64	- 6-
			—— dito	66	- 6-
Rogge, O. Inl.	64	- 5-50	—— n. Zwarte	66	- 6-
—— dito	66	- 5-90	—— Veen	64	- 5-
—— Nieuwe	66	- 6-45	Paardeboonen *f*		6-50 a 7-
Haver, N. dikke	40	- 3-60	Groene Erwt.		
—— dito	42	- 3-80	Graauwe dito.		
—— Voer	36	- 3-25	Koolzaad		- 11-50 a 13
—— dito	40	- 3-85	Gort, grove		- 9-50 a 10-
—— Zwarte	36	- 3-40	—— parel		- 13-00 a 14-
—— dito	38	- 3-80	Olie, raap p. v.		- 42-00 a ——
			Boter, 1e soort		- 00-— a ——
			—— 2e »		- 00-— a 00-

Bij geringen aanvoer van Granen was de handel heden ze[er] gering en tot genoteerde prijzen is alleen bij gerijven verkoc[ht] — Dikke en Zwarte Haver in een doen, Blanke Voer lag[er] afgegeven. — Koolzaad door meerder vraag, voor olieslagrijen, hooger verkocht. — Raapolie mede hooger afgaande.

WOLVEGA, 18 Nov. Rogge f 7.00 tot f 0.00; aangevoe[rd] 00 mud. — Boekweit van f 0.00 tot f 0.00; aangevoerd 0 mud. — Haver f 0.00; aangevoerd 0 mud. — Boter f 49.50 aanvoer 71 $^1/_4$, 54 $^1/_8$ en 0 $^1/_{16}$ tonnen.

MEPPEL, 19 Nov. Rogge f 6,25 a f 7,25. Boekw[eit] f 6,00 a f 7,00. Boter 1 $^1/_2$ N. ℔ f 1,60 a f 1,75. Bot[er] per $^1/_8$ vat f 21,00 a 23,50. Roggebrood de 6 N. pd. f 0.0[0] de 3 N. pd. f 0,00.

ZWOLLE, 20 Nov. Tarwe: n. f 10.25 a f 9.37⁵, f 00.00 a f 00.00; dito Rawetige n. f 12.00 a f 00.00, j. f — a f —.—. — Rogge: n. f 7.40 a f 6.90, j. f 0.00 a f 0.00. — Boekweit: n. f 7.50 a f 6.75, j. f 0,00 a f 0.00. — Erwten Groene n. f 0.00 a f 0.00; dito Graauwe n. f 0.00 a f 0.00. — Gerst: n. f 6.— a f 5.90, j. f 0.00 a f 0.00. — Haver: f 0.00 a f 0.00, j. f 0.00 a f 0.00. — Boonen: (paarden) f 7.25 a f 0.00, j. f 0.00 a f 0.00; dito (duive) n. f 7.90 f 0.00, j. f 0.00 a f 0.00. — Aardappelen f 2.70 a 1.80. — Boter per Ned. pond f 1.25 a f 1.15; per $^1/_8$ ton f 24.25 f 23.75.

AMSTERDAM, 18 Nov. TARWE bij eenige kwantiteit ie[ts] lager; 133 ℔ jarige witbonte Poolsche f 355; 128 ℔ jari[ge] bonte dito f 313. — ROGGE bij gerijven in een doen; 12[1] 122 ℔ Pruissische f 168, 170; 120 ℔ Archangel f 174 — GARST iets lager; 100 ℔ jarige Friesche Winter f 155 — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT prijshoudend; 12[0] 122, 125 ℔ Holsteinsche f 236, 242, 252. — KOOLZAA[D] hooger betaald; op 9 vat. Olie dadelijk £ 69 $^1/_2$; Nov. £ [...] April £ 75. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOL[IE] willig; op 6. w. f 42 $^1/_4$; Vlieg. f 41; Dec. f 40, 41; M[ei] f 41 $^3/_4$, 42. — LIJNOLIE prijshoudend; op 6 w. f 39 $^1/_2$; Vlie[gend] f 38 $^1/_4$; lo. Dec. f 37 $^1/_4$, $^1/_2$; Maart en April f 36, 35[...] Mei f 36 — HENNEPOLIE op 6 w. f 43 $^1/_4$; Vliegend f 4[...] — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 84 a 88. — LIJ[N]KOEKEN per 104 stuks f 11 a 14.

SCHIEDAM, 17 Nov. MOUTWIJN f 15 $^1/_2$ per vat co[n]tant, begin beurs vrij wat gekocht, later stil. — JENEVE[R] 100 % Amst. proef f 19 a 19 $^1/_2$ per vat contant.

284e STAATS-LOTERIJ. 1e KLASSE.

3e LIJST. No. 858 f 20 000. No. 12298 f 400. Nos. 875[...] 11055 en 13463 ieder f 200. Nos. 6016, 11846 en 13626 ied[er] f 100.

4e LIJST. No. 16368 f 1000. No. 18559 f 200. No. 142[...] f 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN. AMSTERDAM, 1857.

	pCt.	18 Nov.	19 Nov.
Nederl W.S.	2 $^1/_2$	62 $^5/_{16}$	62 $^7/_{16}$
——	3	73 $^7/_8$	74 $^1/_4$
——	4	95 $^1/_2$	95 $^{11}/_{16}$
Amort Synd.	3 $^1/_2$	88 $^1/_8$	88 $^1/_4$
Handelm.	4 $^1/_2$	141	143 $^3/_4$
O. I. Leening	4	93 $^5/_{16}$	93 $^5/_8$
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	4 $^1/_2$		99 $^1/_2$
Ned. B.			176
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl. Hope	5	102 $^1/_2$	102 $^3/_4$
Dito 1831/33	5	91	91 $^1/_8$
Cert. 1840	4	83 $^1/_8$	84 $^1/_8$
—— Stieglitz	4	83 $^1/_2$	83 $^1/_2$
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5	95	95 $^3/_4$
—— 1855 6eS,	5	97 $^1/_4$	97 $^1/_2$
—— van Ass.	6	63 $^1/_4$	

	pCt.	18 Nov.	19 No[v.]
Polen,			
Aand. fl 500	*f*	148 $^3/_4$	149
Obl.	4	76 $^7/_8$	77 $^1/_8$
Spanje, Obl.	1 $^1/_2$	24 $^9/_{16}$	24 $^{13}/_{[16]}$
Obligatien	3	41 $^1/_4$	41 $^5/_{[8]}$
Binnenl.	3	35 $^{15}/_{16}$	36 $^7/_{[16]}$
Amortisabie			
Bewijz. Coup.		5 $^1/_8$	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4		
—— Metal.	5	70 $^{13}/_{16}$	71 $^3/_8$
— Rente A.	5	83 $^5/_8$	84 $^1/_{[8]}$
— Nation.	5	72 $^{15}/_{16}$	73 $^1/_8$
—— ——	2 $^1/_2$	37 $^1/_8$	37 $^1/_8$
Belgie. Cert.	2 $^1/_2$		
Rothschild	2 $^1/_2$	49 $^3/_4$	50
Portug., Obl.	3	43 $^1/_8$	43 $^1/_{[4]}$
Brazilien	5	96 $^1/_2$	
Weener aandeelen	4	308	311

18 Nov. De markt was algemeen williger, inzonderhe[id] echter met betrekking tot de Oostenrijksche en Spaansche fondsen.

19 Nov. Bij vernieuwing was de markt algemeen zeer wi[l]lig gestemd; de handel geanimeerd.

---

naar den winkel terug, en zeide, dat hij de moot visch maar zou koopen.

„'t Is een oogenblikje te laat, mijnheer." — zeide de winkelier. — „ik heb ze juist aan dien heer verkocht."

Zich omkeerende, zag de bankier de hulpbehoevende man, aan wien hij uit medelijden de 15 fr. had ter hand gesteld.

Op de aanmerking van den bankier, dat hij zijn geld niet tot zoodanig doeleinde gegeven had en dat eene dagelijksche pot hem beter zou passen, ontving hij ten antwoord:

„Mijnheer! gij vergeet, dat het Vrijdag is en dat ik als een goed Christen, geene dagelijksche kost mag eten."

De bankier vertrok met het stellig voornemen, om nimmermeer op vastendag aalmoezen uit te reiken.

—

Dezer dagen is te Londen overleden de koopman Morrison. Men schat het vermogen, dat hij nagelaten heeft, op vier millioen pd. st. (acht en veertig millioen guldens!).

John Bull doet opmerken, dat eene allertreurigste omstandigheid den luister dezer millioenen magtig verdonkert. De arme man had het idée fixe, dat hij aan den bedelstaf was en van honger zou moeten sterven, als hij niet elken dag in het zweet zijns aanschijns arbeidde. Men liet hem derhalve eene armoedige kleeding aantrekken, gaf hem eene spade in de hand en leidde hem op een tuinperk, waar hij zich uren lang afsloofde, om de aarde om te woelen. Op het einde der week betaalde men hem eenige shillings dagloon uit, en deze gaven hem een gedeelte der geruststelling, welke hij in zijne vier millioen pd. st. niet vond.

—

In Belgie is een huwelijk gesloten tusschen een man van 60 en eene vrouw van 70 jaren. De priester, die ze inzegende, had tot tekst gekozen: Luk. 23 vers 34: „Vader! vergeef het hun, want zij weten niet, wat zij doen."

—

Charades.

XIX. Ik heb een mond, doch daarmeê slok ik noo[it] iets op, maar ik spuw slechts altijd uit. Ik heb gee[n] hoofd, maar wel armen; geene voeten en echter loop [ik] bestendiglijk. Ik ben nooit stil of in rust, ofschoon [ik] evenwel een bed heb.

XX. Mijn geheel duidt eene aanstekende ziekte a[an]. De eerste lettergreep omgekeerd, is het noodzakelijks[te] deel van een schepsel en de tweede omgekeerd zit er a[an] vast.

Oplossingen.

No. 7 *Gort*. No. 8 *Trompet*. No. 9 *Bijbelversprei[*]*ding*. No. 10 *Arnhem*. No. 11 *Glans*. No. 12 *Lei[t]motief*.

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** te Assen.